

50 години катедра „Информатика“

проф. д-р Владимир Сълов

През 2019 г. се навършват 50 години от основаването на катедра „Информатика“ в Икономически университет – Варна. Този половин вековен юбилей е повод да се направи равносметка на постигнатото.

Преди 50 години, през месец септември на вече далечната 1969 г., Академичният съвет на Висшия институт за народно стопанство (днес Икономически университет – Варна) взема решение за основаването на катедра „Организация на машинната обработка на икономическата информация“ (ОМОИИ), чийто наследник днес е катедра „Информатика“. Първоначално катедрата се състои от четирима членове: доц. Иван Видев – ръководител на катедрата, доц. д-р Андрей Щерев, доц. Петко Петков и доц. Георги Славов и е включена в състава на Търговско-статистическия факултет. По същото време се открива и едноименната специалност, която има за цел подготовка на специалисти в областта на набирането, организирането, обработката и анализа на икономическата информация. Започва обучението на първия випуск от 40 студенти, избрани чрез конкурс измежду вече записаните в други специалности студенти.

В своето развитие специалността неколнократно променя наименованието си, така че да отговаря и по наименование, и по съдържание на съществуващите потребности на икономиката и на развитието на научната област. През 1976 г. специалността е преименувана на „Организация и проектиране на обработката на икономическата информация“ (ОПОИИ), а през 1983 г. – на „Социално-икономическа информация“ (СИИ). На основание на Закона за академичната автономия, Академичният съвет на Икономически университет – Варна, съгласувано с Министерството на висшето образование, със свое решение от 1990 г. преобразува специалността „Социално-икономическа информация“ в специалност „Икономическа информатика“. След приемането на новия Държавен регистър на специалностите през 1997 г.

специалността получава наименованието „Информатика“ от професионално направление „Информатика и компютърни науки“.

От 2007 г. стартира приемът и по специалност „Бизнес информационни системи“ в професионално направление „Икономика“.

В последните 10 години катедрата предлага обучение по четири бакалавърски програми: „Информатика“, „Информатика и компютърни науки“ (под каквото наименование беше преименувана спец. „Информатика“), „Мобилни и уеб технологии“ (с първи прием през 2017 г.) и „Бизнес информационни системи“ и в различни периоди по общо шест магистърски програми: „Информатика“, “Computer Science” на английски език, „Мобилни и уеб технологии“, „Бизнес информационни системи“, „ИТ иновации в бизнеса“, „Информационен мениджмънт в бизнеса“.

Звеното има дългогодишни традиции и в обучението на докторанти в трите форми (редовна, задочна и на самостоятелна подготовка) по научната специалност, а понастоящем докторска програма, „Приложение на изчислителната техника в икономиката“ в професионално направление „Икономика“, като от 2013 г. има получена акредитация и по докторска програма „Информатика“ в професионално направление „Информатика и компютърни науки“.

По този начин катедрата е единствената в Икономически университет – Варна, която обучава студенти-бакалаври, студенти-магистри и докторанти в две различни професионални направления от две различни области на висшето образование. Също така катедрата и университетът са единствените от висшите икономически училища в България, с акредитация за обучение на студенти и докторанти в професионално направление 4.6 „Информатика и компютърни науки“. Този факт можем да отчетем като значимо постижение и отговорност.

От създаването на катедрата досега по предлаганите специалности са дипломирани над 5000 бакалаври и около 1000 магистри.

Успешно защитилите дисертация и получили степен „доктор“ са 33 (в т.ч. един чуждестранен гражданин) и един – степен „доктор на икономическите науки“. Към момента в катедрата се обучават 10 докторанти.

Всички тези успехи в образователната дейност не биха били възможни без многобройния и качествен преподавателски състав през годините.

Петдесет годишният юбилей на катедрата и специалността е повод да отдадем дължимото внимание и заслужена признателност на основателите: доц. Иван Видев, доц. д-р Андрей Щерев, доц. Петко Петков и доц. Георги Славов, които положиха максимални усилия за преодоляване на трудностите от кадрови и материален характер. Благодарим за тяхната далновидност, за личния им пример, колегиалност и подкрепа.

Позволете ми да прочета имената на всички, които през годините са били редовни преподаватели в катедрата, по реда на тяхното постъпване, а някои от тях, разбира се, и все още са на активна преподавателска работа:

Иван Видев
Андрей Щерев
Петко Петков
Георги Славов
Мария Кашева
Пенка Пенева
Радка Арсова
Ради Жечев
Петко Илиев
Крум Куманов
Филка Колева
Анна Кънчева
Емил Българанов
Мими Тодорова

Анка Хубанова
Костадин Байчев
Обретен Рашев
Георги Зеленков
Стефан Дражев
Кольо Несторов
Величко Янков
Филчо Филипов
Иван Софронов
Елеонора Минчева
Стойко Стойков
Тодорка Атанасова
Надежда Филипова
Пенка Бочева
Кольо Чакъров
Михаил Радев
Десислава Колева
Маргарита Наумова
Владимир Сълов
Красимир Станев
Захари Карамфилов
Стойчо Стоев
Янка Александрова
Аврам Ескенази
Юлиан Василев
Силвия Парушева
Павел Петров
Мирослав Добрев
Снежана Сълова
Олга Маринова
Бонимир Пенчев

Мария Армянова
Мариана Димитрова
Радка Начева
Миглена Стоянова
Иван Куюмджиев
Латинка Тодоранова
Божана Иванова
Виктория Евтимова
Анна Тимофеева
Ива Македонска
Борис Банков
Нели Лазарова

Като хонорувани преподаватели в катедрата са привлечани и редица други изявени учени, специалисти от практиката, докторанти, отлични студенти и др.

За днешния юбилей заслуга имат и всички ръководители на катедрата досега: доц. Иван Видев (1969-1970), доц. д-р Андрей Щерев (1970-1984), доц. Петко Петков (1984-1990), проф. д-р ик.н. Петко Илиев (1990-1993, 2003-2004), доц. д-р Мария Кашева (1993-2003, 2004-2007), доц. д-р Анна Кънчева (2007-2011), проф. д-р Владимир Сълов (2011-2019) и проф. д-р Юлиан Василев (от 2019).

Днес академичният състав на катедрата включва 18 висококвалифицирани преподаватели, в т.ч. 3 професори, доктори; 5 доценти, доктори; 7 главни асистенти, доктори; 3 асистенти, доктори, което осигурява приемственост, ритмичност и перспективност в развитието. Това е предпоставка за провеждането на стабилен и качествен учебен процес. В обучението понастоящем участват и 10 хонорувани преподаватели.

Особено активно е израстването на катедрата в последните 5 години, като успешно завършиха два конкурса за заемане на академичната

длъжност „професор“, един – за академичната длъжност „доцент“, а всички редовни преподаватели вече имат докторска степен.

Членовете на катедрата прилагат съвременни методи за обучение и непрекъснато повишават своята квалификация, като следят най-новите постижения в сферата на компютърните науки. Периодично се актуализират учебното съдържание и наборът от преподавани дисциплини, така че знанията и уменията, които получават студентите, да им позволяват успешна реализация в динамично развиващата се област на информационните технологии.

Наши преподаватели вземат участие в обучението на всички студенти, в т.ч. и чуждестранни, в Икономически университет – Варна, четат лекции в други университети и участват в международни образователни и изследователски проекти.

Сред основните приоритети в изследователската работа на катедрата е прилагането на съвременните информационни и комуникационни технологии в образованието и управлението на бизнеса. Научните публикации са в актуални области като мобилни и уеб технологии, е-бизнес, е-финанси, е-правителство, е-маркетинг, бизнес моделиране, бизнес интелигентност, виртуализация, информационно осигуряване на пазарите и на логистиката и др.

За 50 години членовете на катедрата имат участия в над 140 монографии и студии, в над 400 статии, повече от 500 доклада и в множество учебници и учебни помагала. Активна е публикационната дейност и в чужбина. Катедрата е една от водещите в университета по отношение на публикации и цитирания в издания, индексирани в Scopus и Web of Science.

Преподавателите от катедрата разработват и реализират изследователски проекти по научни и практически проблеми в основните звена на университета и другите изследователски структури, включват се и работят по национални и международни проекти.

Характерно за катедрата е и тясната връзка на научноизследователската дейност с практиката. Голяма част от преподавателите поддържат активни контакти с фирми от практиката, като предлагат проектни решения по въпросите на информационните технологии, организират и ръководят екипи за разработване на приложения, работят по изграждане и експлоатация на локални мрежи и др.

Признание за научния авторитет на преподавателите от катедрата е участието им в множество редакционни колегии на български и международни научни издания, в организационните и програмните комитети на научни конференции на университетско, национално и международно ниво, както и в редица научни журита за защита на дисертации и заемане на академични длъжности.

Поддържа се членство в авторитетни международни и национални научни организации.

Няколко научни и изследователски звена са стартирали по инициативи на катедрата и под ръководство на нейни членове – като например Научният център по бездокументални информационни системи, както и Центърът за изследване и прилагане на нови информационни и комуникационни технологии (ЦИПНИКТ).

Приоритет в работата на катедра „Информатика“ е и поддържане и стимулиране на научните изяви на обучаваните студенти и докторанти, чрез участието им в разнообразни форуми на университетско, регионално и национално ниво. Пример за това е ежегодното участие на студентите с доклади и приложни разработки в студентските научни сесии, в олимпиадите по програмиране и по математика, в ежегодния IT Мастър клас, в организирания от НТС – Варна конкурс за най-добра дипломна работа, в конкурси за дизайн, за блог и др. Докторантите в катедрата също се включват активно и съвместно със своите научни ръководители работят по изследователски проекти, като в подкрепа на научноизследователската дейност на студентите и докторантите са създадени условия за представяне и популяризиране на най-добрите изследователски разработки.

Установена традиция е и включването на студентите в изследователската и внедрителската работа на преподавателите от катедрата по научното обслужване на практиката, а също така в информационното осигуряване на университета, където работят почти изцяло настоящи или завършили студенти от предлаганите от катедрата специалности.

С чувство на гордост следва да отбележим, че завършилите специалностите, предлагани от катедра „Информатика“, намират успешна професионална реализация в различни сфери на обществения живот не само у нас, но и в чужбина.

От настоящия академичен състав от 18 преподавателя на катедра „Информатика“, 14 са възпитаници на катедрата, у които още по време на обучението им са създадени трайни интереси и умения за изследователска работа. Професионалният път на редица утвърдени преподаватели и от други катедри и университети, също е започнал след завършване на наши специалности – проф. д-р ик.н. Йордан Коев, проф. д-р Анастасия Станчева, проф. д-р Веселин Хаджиев, проф. д-р Цвета Зафирова, проф. д-р Николай Стоенчев, доц. д-р Чавдар Русев, доц. д-р Емилия Спасова, доц. д-р Ваньо Гаргов, доц. д-р Танка Милкова и други.

Динамиката в развитието на информационните технологии, новите предизвикателства пред образователния процес в областта на информатиката и компютърните науки, поставят нови задачи и отговорности пред академичния състав на катедра „Информатика“ – подготовката на специалисти, отговарящи на новите обществени потребности от информатици, притежаващи конкурентен потенциал от знания и умения, които да им позволяват успешното позициониране в професионалната област. Целта, към която и за в бъдеще трябва да бъдат концентрирани усилията на катедрения колектив, е повишаване качеството на обучение и на научните изследвания, за успешното ни интегриране в европейското и световното образователно и изследователско пространство.

Да ни е честит 50 годишният юбилей!